

Lukáš Oravec: Milujem lúštiť hudobné kódy

Byť disciplinovaným, ambiciozným, strategickým a zároveň skromným muzikantom s chutou prispôsobiť sa tým, čo si už vo svojej brandži dobré meno vybudovali. Taký je recept na úspech slovenského trubkára, ktorý do svojho projektu pozýva legendy domácej i zahraničnej jazzovej scény. Spoločne vyrážajú na turné, a keď zvýši čas, aj do nahrávacieho štúdia.

voja hudobná cesta začala klavírom, že?

Narodil som sa do muzikantskej rodiny. Môj otec je fagotista a vyučoval aj saxofón. Mamina hra na priečinu flautu. Brata prihlásili na klarinet a ja som v piatich rokoch začal hrať na klavír. Chodil som na základnú uměleckú školu. Po niekoľkých rokoch sa otec rozhodol, že ma prihlásiť aj na trúbku. Tento nástroj ma začal omnoho viac baviť, pretože som hral aj v detskom orchestri. Hrali sme populárnu hudbu – Abba, Beatles a aj trošku z jazzovej hudby, ľudovej hudby či dychovky. Bola to kolektívna hra, už som nemohol osameliť sa na klavír. Naopak, ked som hral na trúbku, sprevádzal ma klavír. Hrali sme apósa dvaha a začali ma baviť ľahče než skladby vyberané na súťaže, ktoré som dovtedy absolvoval.

Takže voje prvé súťaže boli na klavír?

Áno. Ako klavirista som hrával skladby Chopina, Rachmaninova, Poem od Fi-bicha, samozrejme, Bacha a iné, ktoré boli pre žiačka ZUŠ zvládnutelné.

To musí byť pre trubkára obrovská výhoda hrať na klavír už pokročilejším spôsobom, nie?

Pri mužikante je to najlepšie základ. Na klavíri vidite rozloženú harmóniu. Hudbu vnímate horizontálne i vertikálne. Môžete lepšie chŕapť mužiku harmonický aj modálne, na rozdiel od zbočovej flauty, na ktorej som nikdy hral. Okrem toho si myslím, že zobcová flauta nevyžaduje nejakú príliš veľkú kapacitu duchu a nepokladám ju za vhodný nástroj pre hráča, ktorý chce neskôr hrať na plechových dychových nástrojoch. Skôr napäť, môže priniesť nejaké zložky.

Pre trubkára je dôležitý dych a náštok, teda schopnosť tvoriť na trúbke tón. Máš dosťatok času zdokonaľovať sa v nich?

Momentálne mám pocit, že nemám dosť času na nič. Čo sa týka práce v zvuku, spomínam si na svoje začiatky, keď som cvičil doma, z čoho museli mat susedia radosť. Pamäťom si momenty, kedy som urobil niečo s ľistou dutinou a odrazom bol tón oveľa lepší. Vtedy som sa snážil zaťažiť ten pocit, ako to mám nastavené v momente, keď to znie dobré. Keď máte dobrý náštok, teda kondiciu, tón je, samozrejme, oveľa lepší. To je vždy veľmi citit. Momentálne bojujem s podobným problémom ako v detstve. Býval sice v rodinnom dome, ale tie radová záštavba a mám suseda aj nad našim bytom. Preto doma cvičím na trúbke iba s dusitkom a nepočúvam čistý zvuk. Je to trošku problém. Na koncertoch sa ukazuje, že zvuk je v poriadku, ale verím, že by mohol byť lepší, keby som čivelci bez dusítka. Toto je otázka blízkej budúcnosti. Chystám sa stavat vlastný dom.

Takže dom, ktorý chystáš, je už naprojektovaný pre trubkára?

Budem mať svoju vlastnú miestnosť na cvičenie so všetkým príslušenstvom. Malú miestnosť so štúdiovými monitormi, počítačom a všetkým, čo budem potrebovať na kvalitnú prácu. Okrem iného sa venujem aj producentskej práci na iných projektoch. Pomáham aj známym ako dorad nad mixováním, mastrováním, grafickou a podobne.

Čo sa týka ducha a náštoku – to sú vlastne fyzické schopnosti. Venuješ sa aj iným aktivitám, ktoré by ich podporovali?

Aši je na prvý pohľad zrejmé, že sa športu až tak aktívne nevenujem. V lete rád bicyklujem a dáfam, že si na to nájdem čas. Čo sa týka ducha, k tomu by

som sa rád vrátil. To je podobné, ako keď niekto povie: Nemám hudobný sluch. Nemôže to skutočne vedieť, ak sa nepokusí rozvíjať hudobné schopnosti a naozaj by sa to preukázalo. Ľudiek, ktorý nevie spevať, nemusí byť hluchý. S dýchanim pri hre na trúbku je to podobné. Som presvedčený, že aj malé dievča dokáže ťúfkať do trúbky rovnako ako profesionál. Na to netreba mať nejakú zvláštnu kapacitu. Samozrejme, da sa tomu pomôcť. Existujú rôzne metódiky na rozvoj dýchania – nie že nie! Z praxe však viem, že mnohi trubkári – namiesto toho, aby dýchali prirodzené ako pri iných činnostach a bežnom živote – získajú zložky, ktorých sa potom fažko zbavujú. Nakoniec sa vrátia k prirodzenému dýchaniu, napríklad keď sa ľudiek nadýchnie a hned plynule aj vydýchnie a nerozmýšla nad tým, že kedy to vydýchnie a či to na čas za-

som sa rád vrátil. To je podobné, ako keď niekto povie: Nemám hudobný sluch. Nemôže to skutočne vedieť, ak sa nepokusí rozvíjať hudobné schopnosti a naozaj by sa to preukázalo. Ľudiek, ktorý nevie spevať, nemusí byť hluchý. S dýchanim pri hre na trúbku je to podobné. Som presvedčený, že aj malé dievča dokáže ťúfkať do trúbky rovnako ako profesionál. Na to netreba mať nejakú zvláštnu kapacitu. Samozrejme, da sa tomu pomôcť. Existujú rôzne metódiky na rozvoj dýchania – nie že nie! Z praxe však viem, že mnohi trubkári – namiesto toho, aby dýchali prirodzené ako pri iných činnostach a bežnom živote – získajú zložky, ktorých sa potom fažko zbavujú. Nakoniec sa vrátia k prirodzenému dýchaniu, napríklad keď sa ľudiek nadýchnie a hned plynule aj vydýchnie a nerozmýšla nad tým, že kedy to vydýchnie a či to na čas za-

teraz, alebo aj pred rokmi. Bola to vžádna hudba, jazz alebo aj balkánska hudba. To všetko sa ľučivo vryje do pamäti, aj keď si to neuviedomuje. Neskôr sa tie vplyvy vynárajú z podvedomia a z týchto neuviedomenejších spomienok si vytváram svoju vlastnú hudbu. A to pokladám za prirodzené, pretože všetky vplyvy sa posúvajú v jednej hlove a vytvára sa z nich niečo nové, svojim spôsobom originálne. Tam sa objavujú rytmické vzory aj melodie.

Na svojich koncertoch a albumoch spolupracuješ s rôznymi zahraničnými hudobníkmi. Kedy a ako si po prvý raz nabral gurajú oslovit rešpektovaného hudobníka zo zahraničia?

To je asi individuálne. Jednou časťou je cvičenie priamo na nástroji a druhou bez nástroja, keď priamo nehrám, ale rozmyšľam nad muzikou. Netrénujím si pri tom sice náštok, ale myself, a to všetko spolu súvisí. Bol by som rád, keby som denne cvičil kvalitné aspoň jeden a pol hodiny. Ideálne by bol dve až tri hodiny. To by bola úplná bomba! Keď sa chystám na turné, venujem cvičeniu viac času, aby som sa dostal do čo najlepšej kondície. Po skončení aj kvôli psychickému oddychu miernie polaviam. Tam už musím počúvať hlas svojho svedomia, ktoré ma náčtu pracovať a prípravovať sa na ďalšie koncerty.

Čo ti prináša inšpiráciu v skladateľskej oblasti? Máš nejaké rituály alebo niečo podobné?

Rituály? Pred niekoľkými rokmi by som si ani nepomyslel, že začiem nejakú hudbu písam. Príšlo to spontánne spolu s príležitosťou nahrať svoj prvy album. Časť mojich skladieb vznikla popri analyzovaní skladieb klasickej hudby, a to najmä trúbkového reperória. Skúmal som, ako skladatelia spracovávajú melódické motify, ako pracujú s intervalmi a podobne. Ale aj pri cvičení na nástroji som objavil niečo nové, na čom som potom postavil skladbu. To boli základné stavebné kamene a motify pre melódie, ktoré som písal. Toto je pre mňa dôležité – hlavná téma musí byť silná, dostačne nosná. Mal to byť taký typ temy, ktorý si ľudiek bude spievať, keď odchádza z koncertu. Ludosťou je pre mňa úplne na prvom miestle!

Kedže si jazzman, akú úlohu pri skladaní preberie zo zábrana rytmickej stránky? Ovplyvňuješ a inšpiruješ ďaj tátu stránku hudby?

Samozrejme! Vychádzam z toho, čo som v živote počul a hral. Či už

teraz, alebo aj pred rokmi. Bola to vžádna hudba, jazz alebo aj balkánska hudba. To všetko sa ľučivo vryje do pamäti, aj keď si to neuviedomuje. Neskôr sa tie vplyvy vynárajú z podvedomia a z týchto neuviedomenejších spomienok si vytváram svoju vlastnú hudbu. A to pokladám za prirodzené, pretože všetky vplyvy sa posúvajú v jednej hlove a vytvára sa z nich niečo nové, svojim spôsobom originálne. Tam sa objavujú rytmické vzory aj melodie.

Na svojich koncertoch a albumoch spolupracuješ s rôznymi zahraničnými hudobníkmi. Kedy a ako si po prvý raz nabral gurajú oslovit rešpektovaného hudobníka zo zahraničia?

Bol dvakrát ocenený cenou Esprit za najlepší jazzový album roku. Od roku 2012 si na svoje kontorípisko množstvo spoluprácu s osobnosťami domäcej a svetovej scény (Bob Mintzer, Wayne Escoffery, Danny Grissett, Rick Margitz, Kálmán Oláh, Vincent Herring, Miroslav Vitouš, Peter Erskine, Gábor Bolla či Benito Gonzalez a iní).

Vede vlastnú skupinu Lukáš Oravec Quartet, je súčasťou medzinárodného projektu Kaunis Five (USA/SK/CZ) a členmi orchestra Matúš Jakabčík CZ-SK Big Band, Big Band Gustava Broma a ďalších.

Ako líder máš na konte albumy: Lukáš Oravec Quartet feat. Radovan Tariška (2013), Kulosardi (2015), Piłotology (2015), All –feat. Bob Mintzer (2016). Aké súčasťou: Balkansambel (2011), Polajka Tales from My Diary (2014), Lubos Šrámek: White Dream (2015), Sisa Michalidesová, Benito Gonzales: Dream Rhapsody (2016), Rózloslavý Big Band Gustava Broma: Correspondance (2016) či Ludo Kotlář Trio: Hangin (2017). Ako producent sa podpísal napríklad na albume Pavel Wilosok Trio feat Rick Margitz: Storyteller (2018).

Svojou piateľkou Žanetou sa usadil v Brne, odkiaľ má na dosah rovnako českú, ako aj slovenskú hudobnú scénu. Venuje sa predovšetkým takzvanému ortodoxnému jazzu a jeho projektovi možno počuť na pôdach mnohých jazzových festivalov a klubov.

„V podstate sa všetci jazzmani starajú o svoje veci sami.“

drží alebo nezadrží. Len eo zadržíte dych, vzniká kŕf. Preto neverim, že to môže robíť iba niekoľko. Trúbka je náročný nástroj a velmi záleží aj na stavbe pier, ale pri vynaložení úsilia by hrat na trúbke dokázal v podstate ktokoľvek.

Nemám ten dejom. Myslím, že hra na trúbke má nejaký spôsobom vplyv na psychiku?

Samozrejme, že áno. Poznám to na sebe. Keď nie som v spievajke kondičií, necitím sa pohodlne pri hre a improvizácii, a keď sa mi na nástroji nedari vyjádriť, to, čo by som chcel, mám z toho depku. Proste som nestastný, a hned ako som v dobrej kondícii, a hned ako som počítačom prekvapil štastia. Okrem toho hranie na dýchovom nástroji na ľudovku vplýva aj fyzicky, nielen psychicky. Hovorí sa, že

vážim. Napriek tomu, aká to je osobnosť a kofľe ocenení a nominácií na cenu Grammy má na konte, sa správal veľmi skromne a dával najavo, že si túto spoluprácu väzí. Včera sme hrali so saxofonistom Rickom Margitzom, to bola tiež veľmi dobrá spolupráca. Veľmi rád hrávam aj s mladšou jazzovou generáciou, ako v USA označujú hudobníkov medzi štyridsiatimi a štvrtdesiatimi piatimi rokmi. Takými sú napríklad Danny Grissett a Wayne Escoffery, spoluhráči môjho veľkého trubárskeho vzoru Toma Harrella. Je pre mňa veľkou člou, že práve jeho muzikantov môžem mať aj vo svojom projekte. Sú to veľmi milí ludia a spolupráca klape po hudobnej aj morálnej stránke.

Ktorý z nich ti pridal najviac sebavedomia?

Sebavedomie mi nepridal v zásade ani jeden z nich. Sebavedomie si môžem pridať sám, keď na sebe pracujem. Keď sa mi podarí niečo úspešne realizovať. Či už záhraf, niečo napiasť alebo nahrať.

Takže to je to, čo tvojovzbudzuje a poháňa dalej?

Nie je to len o hosťoch. Dnes každý, kto má peniaze, či už sú zarobí alebo ich dostane z iných zdrojov, si môže pozvať takmer hokolokvek. Niektorí zahraniční jazzoví hudobníci nepozierajú na kvalitu projektu, ak im prinesie slušné peniaze. Preto viac väčšiny prispisujem podareným projektom, skladbám, nahrávaniu albumov alebo vydanému koncertu. Alebo keď naozaj významná osobnosť – hráč – prejaví uznanie tomu, čo robím. To všetko eloveka ponára.

Pýtam sa preto, lebo mnohí mladí ľudia majú svoje sny a predstavy, ale často nemajú odvahu či predstavu, ako ich uskutočniť. To, ak si sa s tým popasovali, je inspiratívne a povzbudzujúce aj pre druhých.

Predovšetkým, hudbu sa venujem už roky. Za ten čas som studoval na štyroch rôznych vysokých školách. Dobrý základ som získal v klasickej hudbe. Zúčastňoval som sa na rôznych súťažiach ešte na konzervató-

riu, získal som rôzne ocenenia. Táto príprava mi dala dobrý základ, čo sa týkalo zvládnutia nástroja. Začal som si viač doverovať. A aj keď som s jazzom začal v pätnásť rokoch, ako jazzový samouk som pôsobil v bigbande žilinského Konzervatória a neskôr v dánskom RADA Big Bande, kde som potreboval nabrat skúsenosť a trochu vyzriet, aby som sa mohol pustiť do vlastného projektu. Keď som už cítil, že by to slo, založil som svoju kapelu. Som sebákritický a nikdy som nikoho neoslivil na spoluprácu bez toho, aby som si nebol istý, že by to mohlo fungovať. Neoslivil by som nikoho, vedľa koho by som sa musal hanbiť stáť. Každý jeden z tých hostí u mňa, samozrejme, zarobil, neboli

to však kozmické sumy. Hostia boli milo prekvapení, akú mám kvalitnú rytmiku, že im to tak „swinguje“. Muzikanti v Amerike boli prekvapení, že u nás na Slovensku tiež niečo je. A podobne boli prekvapení aj z niektorých miest, z toho, že máme festivaly na slúšnej úrovni.

Niekedy majú ľudia v nás doma predusudky, že medzi násou a európskou scénou sú príliš veľke rozdiely. Ako to pocitujete?

Čo sa týka umenia, my sme, bohužiaľ, vela zamekali hľavne počas bývalého režimu. Týka sa to nielen jazzu, ale aj celej kultúry a školskou vysokou. Po pádu Rakúsko-Uhorska sem chodili učiť Česi, a to nielen hudbu, ale napríklad aj slovenčinu. Potrebovali sme sa vybrať

„Hlavná téma musí byť silná, dostatočne nosná. Mal by to byť taký typ témy, ktorý si človek bude spievať, keď odchádza z koncertu.“

z určitej negramotnosti a to trvalo dlho. A taktiež sme mali cenzúru, ktorú sa napríklad Poliakom darilo úspešne ignorovať. Oni mali festivaly, malo jazzové školstvo či pláten. V tomto sme sa im veľmi nemohli vynovať. Ale s čistým svedomím môžem povedať, že Slovaci ako muzikanti sú veľmi kvalitným materiálom. Záleží iba na tom, kolko si nájdu disciplíny a pokory. To je cesta k úspechu, ktorý dosahujú niektori ľudia aj s nižšou mierou talentu, ale veľkou pracovitosťou a disciplínou. Školstvo tu sice je, ale pocitujem nedostatok odborníkov v niektorých oblastiach, ktorí by mali dostačne vedomosti hlavne z praxe. Vedief naozaj pomôcť, vedief zanalýzovať žiakov a zafat do živého – kde ten ľovek potrebuje

pomôcť, aby to začalo fungovať. Veľmi dobre to majú v Poľsku, kde som študoval na Hudobnej akadémii Karola Szymanowskiego v Katowiciach.

Mal si tam nejakého oblúbeného pedagóga?

Piotra Wojtasika. Patrí k najlepším trubárom v Európe a nebal by som sa povedať, že aj k najlepším pedagógom na svete. Keď hral jeden z najznámejších trubárov súčasnosti Wýnton Marsalis v Poľsku, zúčastnil sa na jeho majstrovských kurzoch trúbky. Po ich absolvovaní sa vyjadril na sociálnych sieťach, že v živote neboli na lepších. A ja som mal to šťastie, že som u neho študoval v rámci programu Erasmus asi pol roka. Wojtasik je ľovek, ktorý vám

vie za jednu hodinu zmeniť život a otvorí oči. Povedal toľko informácií, že sa vám parí z hlavy a máte o čom rozmyšľať celý rok! Takéto osobností v niektorých odboroch este u nás asi chýbajú, ale verím, že situácia sa bude zlepšovať.

Takže vidíš za všetkým hlavne tvrdú prácu a ochotu sústredíť sa na hľadanie tých, ktorí ti pomôžu?

To je jedna vec. Ale znieopokujuje ma, čo sa deje v médiach. Že v nich ide hlavne o zisky a kultúra ide bukom. To pokladám za zlé. Média majú najväčšiu silu a môžu vzdelať ľudí aj kultúrne a zdá sa mi, že nie všetky média to robia. Zostáva teda otázkou, či vôleb niekoho na Slovensku bude zaujímať, že sú tu hudobníci, ktorí niečo vedia. A že to vedia na

„Američania si zvlášť potrpia na to, aby rytmika fungovala, aby hrala moderne, aby dokázala mať otvorené uši a bola otvorená voľnej hudbe, ale zároveň aby mala obrovský základ v tradícii.“

nejakej úrovni, že môžu konkurovať vo svete.

Alebo to ľudi nezaujíma alebo ich to zaujíma málo.

To je strašná škoda. A môžu za to hlavne médiá. Kedysi boli rôzne zákazy a cenzúry, ale viaceri ľudi, ktorí nezmáali byvaly režim, myslím pedagógov aj profesorov na vysokých školách, priznáva, že sa vtedy dali zafinancovať umelecky hodnotné veci, čo sa dnes už skoro nestáva, lebo je to finančne nerentabilné. Ale do umenia ako takého treba investovať a naučiť ľudi vnímať ho. Inak môžeme stratíť aj našu identitu, pretože to je naša hudba. Klasická hudba je predsa naša hudba. A jazz tu má už tiež svoju tradíciu.

Vnímás úlohu televízie ako dôležitému pre hudobníkov napríklad pri ich zviditeľnení?

Samozrejme, je to predsa najsilnejšie médium, silnejšie ako tlačové médiá. A myslíš, že vplyv televízie preráva alebo jej moc prevezme iné média? Internet ako taký má tiež obrovský vplyv. My sme deti YouTube. To bola najväčšia škola, bol to zdroj všetkých informácií, ktoré sme nasávali ako samoukoviá. Keď má ľovek záujem, nemusí byť závislý len od ponuky mainstreamových médií, ale dokáže aj nájsť to, čo chce. Čím sa chce „krími“.

Na tvojej webovej stránke je vidieť, že tejto stránke svojou prezentáciu venuješ dosť veľkú pozornosť. Ako to robíš? Kto sa ti o to stará?

Už roky mám jedného výnimocného grafika, ktorého niekto nemusí mať rád, ale iný ho bude milovať. Je z Brna a podpisuje sa umelcým menom Adda Adowicz. On mi robí všetky plagáty a stará sa aj o grafickú stránku všetkých albumov a youtubevých videí. Okrem toho mi robí tiež webové stránky, ktoré sú ešte nie sú dokončené. Pre mňa je kvalitná grafika dôležitá.

Plagáty mám jednak na pamiatku, ale takisto milujem, keď majú aj takú umeleckú hodnotu, aby som si ich napríklad chcel niekedy vytla-

čiť a dať na stenu. Musia byt pekné a zaujímavé.

Pomáha ti niekoľko z manažovaním týchto projektov?

Momentálne mi s komunikáciou pomáha moja priateľka Žanetka, ale z veľkej časti, čo sa týka koncertov, vyvádzajem veci sám. V podstate sa všetci jazzmani starajú o svoje veci sami. Hlavne ti, ktorí naozaj robia ortodoxný jazz, ako to nazývam ja. Je to môj pracovný názov pre jazz, ktorý nie je závislý od populárnej hudby alebo od hudby, ktorú počíva masá fúdi.

Ked' hráš na koncerty, vieš rozoznať ľudi, ktorí rozumejú tomu, čo robís, a tých, ktorí len tak prikyvujú?

Ako sa to dá rozoznať? Jedno tak, že ten ľovek otvorí ústa a začne nejakým spôsobom o tom rozprávať. Vtedy zistíš, ako na tom ten ľovek je. Ale zato viem okamžite u ľudi rozoznať, ako sú na tom ako muzikanti. Slovensko je jednoeké kráľovstvo, plné jednookých kráľov medzi slepými. Niežebu tomu tak nebolo aj vo svete, ale my v tom určite lídrujeme.

Je to ako fažký jazz.

Málokto vie rozoznať, že či to, čo počuje je naozaj kvalita, alebo nie. Používame napríklad taký výraz, že to neswinguje. To neznamená swing v zmysle dobového štýlu, ale akési nepravidelnosť rytmické zadelenie, kedy niektoré doby či noty trochu posunutej od základného metra, či dokonca aj upravite intonáciu. Tak môže vzniknúť napätie, ktoré kvalitu hudby môže znásobiť. Samozrejme, na to treba naozaj dobrého muzikanta, či už v hudbe ľudovej, klasickej, jazzovej, hiphope alebo v popmusic a iných žánroch.

Sleduješ aj scénu populárnej hudby? Minimálne. Človek sa tomu vlastnú úplne neubráni, pretože ju počuje v rádiach. Ale až natoľko ju nesledujem, niekedy nerozoznam jednotlivých interpretov. Ak mám vymenovať niečo málo, čo mám rád alebo som niekedy počúval, tak napríklad Jara Filipa, Riša Müllera alebo mladého Kmefu.

Ked' uvažuješ o sebe ako o poslucháčovi, aká hudba ťa zaujíma? Čo tam musí byť, aby ťa to chýtilo?

Asi som náročný poslucháč. Mám rád, keď môžem analyzovať informácie, ktoré sa v hudbe dejú. A tých informácií konkrétnie v jazze môže byť dosť. Ako poslucháč milujem lúštit tie kódy. To má baviť. Mám však rád aj muziku, pri ktorej nemusím rozmyšľať. A mám rád aj muziku, ktorej ani nemusím na prve počútie rozumieť. Môže to byť aj pop – keď je dobrý, bude ma to baviť a vypočujem si ho.

Si schopný počúvať hudbu nezainteresované alebo máš stále sklon analizovať, čo sa tam deje?

Mňa zaujíma kvalita. Keď je to napríklad spievanie, ako poslucháč očakávam, že to bude dobrý spev, dobrý hlas. Nedávno som sledovalo odovzdávanie cien Grammy a všetky nominácie vyhral Bruno Mars a za slúžene. Viac dobré spievajte, skladby ma prepracováve a má to obrovské srdce. Hudba nie je iba o technike. Máš nejaký sen, s kým by si chcel hrať či realizovať hudobný projekt?

Rád by som spolupracoval s hudobníkmi ako Ravi Coltrane, Joe Lovano, Branford Marsalis, klavirista Joey Caldera či bubeník Jeff Taïn Watts. S každým dobrým muzikantom by som si rád zahral, je ich množstvo.

Koľko ašti trávia príprava hudobného projektu s hostami? Ako to prebieha?

Dôležité je detailná dohoda s hudobníkmi, ktorí tiež zaberie určitý čas. Keď prirátate časový predstih, v akom plánujete jazzové festivaly svoj program, dostanete dobu asi jeden a pol roka. Vtedy to môžete spraviť kvalitne. A spomínany časový predstih festivalov je od troch mesiacov až do dvoch rokov! A to hovorím o našej slovenskej a českej scéne.

Také minimálne časový rámcem, v ktorom musíš rozmyšľať dopred, sú dva roky?

Keď viem, že je obdobie, kedy sú nejaké festivaly a tam by sa doalo prezentovať, začínam uvažovať aj

strategicky. Vtedy zvažujem, aká by bola šanca, akého hosta zvoliť, či by o neho bol záujem a v akom období. Potom ho oslovujem, niekedy aj viacerých – a zistujem, či sú v danom období dostupní. Niekedy vám hudobník dá k dispozícii dajme tomu štyri dni alebo týždeň a s tým pracujete a snažíte sa pre tohto človeka nájsť koncerty, ktoré ho dokážu zaplatiť.

Čo pokladáš za najväčší úspech?

Turné s americkým saxofonistom Bobom Mintzerom, ktorý mi v októbri 2015 dal k dispozícii osem dní. A na osem dní som zohnal sedem festivalov a jeden deň sme nahrali album. Takže v takomto malom priestore sme v Česku a na Slovensku za taký krátky čas zohnali sedem festivalov. To bolo až neuveriteľné. Jeden deň ostal voľný a využili sme ho na nahrávanie albumu, s čím Bob nemal vôbec problém. Dokonca bol nadšený z hudobníkov, ktorých som tam mal. Jedným z nich bol výborný maďarský klavirista a skladateľ Kálmán Oláh, ktorý píše aj klasickú hudbu, aranžuje pre symfonický orchester, píše jazz a má všeobecne veľmi široký hudobný záber. A násť hosť, ktorý vyučuje v L.A. na vysokej škole jazz, nám prezradil, že Oláhove skladby používa pri vyučovaní kompozície. Dokonca že analyzuju jeho sóla. Kálmán vyhral niekoľko cien aj na súťažiach v USA a jednou z nich bol aj prvé miesto za skladbu *Always* na medzinárodnej súťaži skladateľov Theloniousa Monka v roku 2006. Som veľmi šťastný, že túto skladbu, pôvodne zaranžovanú pre trio, prearanžoval pre kvintet a mohli sme ju spolu s ním a Bobom Mintzerom nahrať na môj album *Ali*.

Darí sa ti s týmito projektami presadiť sa aj na zahraničných festivoch?

Je veľmi ľahké dostať sa na zahraničné festivaly. Ale hrali sme napríklad na jazzovom festivale v Berline, Londýne či Sofii. Teraz sme v štádiu rokovania účasti na festivale Umbria Jazz v Taliansku. Muzikantov je strašne veľa. A niektorí hudobníci si nera-

MEDZI ŠTYRMI OČAMI

Hudobníci si medzi sebou zvyčajne nevykajú a v neformálnom duchu prebehol aj rozhovor s mojím mladším, no inšpiratívnym kolegom. Vhodný termín sme našli po niekoľkých telefonických dohovoroch. Ako miesto stretnutia sme vybrali reštauráciu dialničného odpočívadla blízko Brna. V tomto netypickom prostredí som vyspovedal jedného z najúspešnejších trubkárov mladej generácie. O svojej práci rozprával s oduševnením jazzového hudobníka. Vytrvalosť, zanietenie a zmysel pre detail sú vlastnosti, ktoré sú súčasťou Lukášovho talentu.

di medzi seba púšťajú zahraničných hudobníkov. Najlepšie je, keď máte nejakého známeho v Nemecku alebo inej krajine, ktorý spojí projekty. Tak sa pre mňa otvorila cesta do Anglicka a Poľska, kde som bol prizvaný do kapely a odohrali sme niekoľko turné. Osobný kontakt je dôležitý, a ten majú najlepší takmer vždy domáci hudobníci. V inej pozícii sú hudobníci, ktorí už majú vybudované meno alebo sú jazzovou legendou. Ich manažér kontaktuje najlepšie kluby a festivaly a majú dvere otvorené všade. Ale oni to majú tvrdo odpracované.

Tvojimi spolupracovníkmi boli väčšinou muži. Hral si aj s nejakou jazzovou hudobníčkou?

To je dobrá otázka. Vlastne ešte nie. Spolupracoval som, ale nie v mojom projekte. Bol som súčasťou projektu, ktorý viedla skladateľka Sisa Michalidesová alebo pražská trubkárka a skladateľka Štěpánka Balcarová. A, samozrejme, v projektoch balkán-

skej hudby boli speváčky. To je celá moja doterajšia skúsenosť s hudobníčkami. Ale nemal by som zabudnúť na žilinský BigBand, kde sme mali saxofonistku a bubeníčku.

Takže by si v tom nehľadal nejakú skrytú diskrimináciu zo strany hudobníkov?

Dnes má každý tú istú šancu a nikto nebude nikomu zakazovať hrať. Môže sa však stať, že sú určité prekážky. Jeden kamarát a výborný trubkár je učiteľom a má žiačku, ktorá by sa chcela naučiť hrať aj na trúbke, čo je vo svete úplne bežná vec, dokonca aj na Slovensku máme niekoľko trubkárov. Jej rodičia to však nechcú dovoliť, pretože trúbka sa údajne k dievčaťu nehodí. Každý má tú istú šancu, ale je dôležité zavrieť oči a bez predsudkov počúvať.

Aké máš teraz plány?

Najbližšie máme od piateho do ôsmeho apríla významného hosta klavirista Aarona Goldberga z USA. Tento projekt som chystal rok, možno aj dlhšie. Pôvodne sa mal realizovať už na jeseň minulého roka, ale nakoniec sme dostali ponuky na jar. Na prvý koncert priletí Aaron zo Šanghaja a po nás zase niekam odlieta. Som rád, že sme dali dokopy aspoň štyri koncerty. Budeme hrať moju autorskú hudbu a počítame aj s niekým jeho skladbami vhodnými pre takúto zostavu.

V aprili teda čakajú štyri koncerty – v Žiline, Piešťanoch, Brne a Trutnove. Koho ešte uvidíme na pódiu?

Bude to moja najčastejšia a najobľúbenejšia zostava s Mariánom Ševčíkom na bicích a pražským kontrabasistom Tomášom Barošom. To je veľmi zohratá dvojka, poznajú sa veľmi dobre a funguje medzi nimi intuitívna komunikácia. S týmto tandemom boli zatiaľ všetci hostia spokojní a Američania si zvlášť potrpia na to, aby rytmika fungovala, aby hrala moderne, aby dokázala mať otvorené uši a bola otvorená voľnej hudbe, ale zároveň aby mala obrovský základ v tradícii. Myslim, že náš hosť Aaron bude spokojný.